

Finansreglement for Tysvær kommune

Vedtatt av kommunestyret 20.06.2023

Innholdsfortegnelse

1Finansreglementets virkeområde

1.1Hensikten med reglementet

1.2Hvem reglementet gjelder for

2Hjemmel og gyldighet

2.1Hjemmel

2.2Gyldighet

3Forvaltning og forvaltningstyper

4Formålet med kommunens finansforvaltning

5Generelle rammer og begrensninger

6Forvaltning av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål

6.1Innskudd i bank

6.2Andeler i pengemarkedsfond

6.3Direkte eie av verdipapirer

6.4Felles plasseringsbegrensninger

6.5Rapportering

6.6Avkastningsmål

7Forvaltning av kommunens langsiktige finansielle aktiva

7.1Formål

7.2Overordnede investeringsrammer

7.2.1Generelt

7.2.2 Likviditetsmål

7.3 Produktspekter

7.4 Risikorammer

7.4.1 Likviditetsrisiko

7.4.2 Kreditrisiko

7.4.3 Risikoklasser

7.4.4 Plasseringsbegrensninger - risikoklasse

7.4.5 Plasseringsbegrensninger - Debitor

7.5 Avkastningsmål og benchmarks

7.6 Etiske retningslinjer

7.7 Rapportering

7.8 Bufferbond

8 Forvaltning av kommunens gjeld og øvrige finansieringsavtaler

8.1 Vedtak om opptak av lån

8.2 Valg av låneinstrumenter

8.3 Tidspunkt for låneopptak

8.4 Konkurrerende tilbud

8.5 Valg av rentebindingsperiode - Bruk av sikringsinstrumenter

8.6 Størrelse på enkeltlån - Spredning av låneopptak

8.7 Rapportering

9 Kommunale garantier og forskottering av tippemidler

9.1 Kommunale garantier

9.2 Forskottering tippemidler

10 Vurdering og kvalitetssikring av finansiell risiko

10.1 Risikovurderinger

10.2 Kvalitetssikring

1 Finansreglementets virkeområde

1.1 Hensikten med reglementet

Reglementet skal gi rammer og retningslinjer for kommunens finansforvaltning. Reglementet utgjør en samlet oversikt over de rammer og begrensninger som gjelder, og underliggende fullmakter/ instruksjer/rutiner skal hjemles i reglementet. Reglementet definerer de avkastnings- og risikonivå som er akseptable for plassering og forvaltning av likvide midler og midler beregnet for driftsformål, opptak av lån/gjeldsforvaltning og plassering og forvaltning av langsiktige finansielle aktiva.

1.2 Hvem reglementet gjelder for

Reglementet gjelder for Tysvær kommune. Reglementet gjelder også for virksomhet i kommunale foretak etter kommuneloven kapittel 9 dersom det blir gjort vedtak om å etablere kommunale foretak, og Kommunale oppgavefelleskap etter kommuneloven § 19. I den grad disse virksomhetene skal ha en egen finansforvaltning, skal denne utøves i tråd med dette reglementet.

2 Hjemmel og gyldighet

2.1 Hjemmel

Dette reglementet er utarbeidet på bakgrunn av:

- Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommunelov) av 22. juni 2018, § 14-2 pkt e).
- Forskrift om kommuner og fylkeskommuner sin finans- og gjeldsforvaltning fastsatt av KMD 18. november 2019 (FOR 2019-11-18 nr 1520), gjeldende fra 1. januar 2020.

Fra paragraf 6 i forskriften:

«§ 6. Krav til innholdet i finansreglementet

Finansreglementet skal inneholde regler om hvordan kommunens eller fylkeskommunens finansielle midler og finansielle forpliktelser skal forvaltes i samsvar med kommuneloven § 14-1 tredje ledd, jf. § 14-13 første ledd. Finansreglementet skal minst angi:

- a. hva som er formålet med forvaltningen
- b. hvilke midler som skal forvaltes med lav risiko og høy likviditet
- c. hvilke midler som skal forvaltes med en lang tidshorison
- d. hvilke avkastningsmål, rammer og begrensninger som gjelder for forvaltningen av midlene som er nevnt i bokstav b og c
- e. hvilke rammer og begrensninger som gjelder for forvaltningen av gjeld
- f. hvordan avvik fra finansreglementet skal håndteres.

Etter første ledd bokstav d og e skal det blant annet angis hva som er tillatt risiko, kravene til risikospredning og hvilke finansielle instrumenter som er tillatt.»

2.2 Gyldighet

Finansreglementet skal fortrinnsvis vedtas i hver kommunestyreperiode.

Hvis det avdekkes avvik fra finansreglementet, skal det iverksettes nødvendige tiltak. Hvis det er nødvendig for å unngå vesentlig finansiell risiko, blant annet for å sikre at løpende betalingsforpliktelser kan innfris, skal kommunestyret selv endre finansreglementet.

Dette reglementet erstatter alle tidligere regler og instruksjoner som kommunestyret har vedtatt for Tysvær kommunes finansforvaltning.

3 Forvaltning og forvaltningstyper

I samsvar med bestemmelsene i forskriftene om kommuners og fylkeskommuners finansforvaltning, skal finansreglementet omfatte forvaltningen av alle kommunens finansielle aktiva (plasseringer) og passiva (rentebærende gjeld). Gjennom dette reglementet er det vedtatt målsettinger, strategier og rammer for:

- Forvaltning av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål.
- Forvaltning av kommunens gjeldsportefølje og øvrige finansieringsavtaler.
- Plassering og forvaltning av kommunens langsiktige finansielle aktiva.

Forvaltning av ledig likviditet (punkt 6), langsiktige finansielle aktiva (punkt 7) og/eller gjeldsportefølje (punkt 8) kan settes bort til eksterne forvaltere som har relevante konsesjoner fra Finanstilsynet eller annen tilsvarende offentlig myndighet.

4 Formålet med kommunens finansforvaltning

Finansforvaltningen har som overordnet formål å sikre en *rimelig konkurransedyktig forventet avkastning* samt *stabile og lave netto finansieringskostnader* for kommunens aktiviteter innenfor *definerte risikorammer*.

Dette søkes oppnådd gjennom følgende delmål:

- Kommunen skal til enhver tid ha likviditet (inkludert trekkrettigheter) til å dekke løpende forpliktelser.
- Plassert overskuddslikviditet skal over tid gi en god og konkurransedyktig avkastning innenfor definerte krav til likviditet og risiko, hensyntatt tidsperspektiv på plasseringene.
- Lånte midler skal over tid gi lavest mulig total kostnad innenfor definerte krav til refinansieringsrisiko og renterisiko, hensyntatt behov for forutsigbarhet i lånekostnader.
- Forvaltning av langsiktige finansielle aktiva skal gi en god langsiktig avkastning til akseptabel risiko som over tid skal bidra til å gi kommunens innbyggere et best mulig tjenestetilbud.

5 Generelle rammer og begrensninger

Kommunestyret skal selv gjennom fastsettelse av dette finansreglement, ta stilling til hva som er tilfredsstillende avkastning og vesentlig finansielle risiko, jfr. kommunelovens § 14-13. Følgende retningslinjer legges til grunn for praktisering av reglementet:

- Reglementet skal baseres på kommunens egen kunnskap om finansielle markeder og instrumenter.
- Kommunestyret skal ta stilling til prinsipielle spørsmål om finansforvaltningen, herunder hva som regnes som langsiktige finansielle aktiva og avkastningsmål for disse. Det påligger rådmannen en selvstendig plikt til å utrede og legge fram saker for kommunestyret som anses som prinsipielle.
- Rådmannen skal fortløpende vurdere egnetheten av reglementets forskjellige rammer og begrensninger, og om disse på en klar og tydelig måte sikrer at kapitalforvaltningen utøves forsvarlig i forhold til de risikoer kommunen er eksponert for.
- Det tilligger rådmannen å inngå avtaler i overensstemmelse med dette reglementet.
- Det tilligger rådmannen, med hjemmel i dette finansreglement, å utarbeide nødvendige fullmakter/instrukser/rutiner for de enkelte forvaltningsformer som er i overensstemmelse med kommunens overordnede økonomibestemmelser.
- Finansielle instrumenter og/eller produkter som ikke er eksplisitt tillatt brukt gjennom dette reglementet, kan ikke benyttes i kommunens finansforvaltning.

Plassering av Tysvær kommunes midler i verdipapirer, skal skje iht. etiske kriterier. Kriteriene er beskrevet under plassering av langsiktige finansielle aktiva, pkt 7.6. Så langt det er praktisk mulig skal disse etiske kriterier også gjelde for plasseringer i verdipapirfond.

Konkrete rammer for forvaltning av henholdsvis kommunens midler til driftsformål (inkl. ledig likviditet), langsiktige finansielle aktiva og gjeldsporteføljen omtales i fortsettelsen hver for seg.

6 Forvaltning av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål

Kommunens midler til driftsformål (herunder ledig likviditet) kan plasseres i bankinnskudd, pengemarkedsfond og rentebærende verdipapirer med kort løpetid. Alle plasseringer skal gjøres i norske kroner (NOK).

Kommunen kan inngå rammeavtale for å ivareta det løpende behov for banktjenester. Det skal gjøres avtale om trekkrettighet. Denne skal være på maksimum NOK 40 mill. Kommunens driftslikviditet kan plasseres i kommunens hovedbank, eventuelt supplert med innskudd i andre spare- og/eller forretningsbanker.

Ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål, utover hva som trengs til dekning av kommunens løpende forpliktelser de nærmeste 3 måneder, kan plasseres etter følgende retningslinjer:

6.1 Innskudd i bank

For bankinnskudd gjelder følgende begrensninger:

- a. Tidsbinding kan ikke avtales for en periode på mer enn 12 måneder.
- b. Et enkelt innskudd med tidsbinding kan ikke utgjøre mer enn 50 mill. kroner.

6.2 Andeler i pengemarkedsfond

For plassering i pengemarkedsfond gjelder følgende:

- a. Det skal kun plasseres i fond med vektet gjennomsnittlig rentefølsomhet på maksimum 12 måneder.
- b. Ingen av fondets enkeltpapirer skal ha lavere kredittrating enn tilsvarende BBB- ("investment grade" = oppnådd kredittkarakter/rating). Kredittrating (kredittvurdering) skal foretas av anerkjent kredittratingbyrå, større norske verdipapirforetak, eller de skal være vurdert av forvalter til å ha minimum tilsvarende kredittkvalitet.
- c. Porteføljen i aktuelle fond kan bestå av papirer med inntil 20 % BIS-vekt (risikomål for egenkapitaldekning i banker) herunder:
  - o Rentebærende papirer utstedt eller garantert av den norske stat.
  - o Rentebærende NOK denominerte papirer utstedt eller garantert av OECD/EØS sone A stater.
  - o Obligasjoner med fortrinnsrett (særskilt sikrede obligasjoner)
  - o Rentebærende papirer utstedt eller garantert av norske statsforetak.
  - o Rentebærende papirer utstedt eller garantert av norske kommuner eller fylkeskommuner.
  - o Rentebærende papirer, i form av "senior" sertifikat (lavest rangering av risikogjeld etter innskudd) og obligasjonslån, utstedt eller garantert av norske banker eller kredittinstitusjoner.
- d. Det skal ikke være begrensninger på uttaksretten i fondene som benyttes, og midlene skal alltid være tilgjengelige på få dager.
- e. Samlet vektet gjennomsnittlig løpetid for kreditten i et enkelt pengemarkedsfond skal ikke overstige 12 mnd.

6.3 Direkte eie av verdipapirer

For direkte plassering i rentebærende papirer gjelder følgende:

- a. Det skal kun plasseres i rentebærende verdipapirer med kortere durasjon enn 12 måneder til endelig forfall.
- b. Ingen verdipapirer skal ha lavere kredittrating enn tilsvarende BBB- ("investment grade"). Kredittrating skal foretas av anerkjent kredittratingbyrå, større norske verdipapirforetak, eller de skal være vurdert av forvalter til å ha minimum tilsvarende kredittkvalitet.
- c. Verdipapirer kan ha inntil 20 % BIS-vekt, og kan bestå av:
  - o Rentebærende papirer utstedt eller garantert av den norske stat.
  - o Rentebærende papirer utstedt eller garantert av norske statsforetak.
  - o Rentebærende papirer utstedt eller garantert av norske kommuner eller fylkeskommuner.
  - o Rentebærende papirer, i form av "senior" sertifikat – og obligasjonslån, utstedt eller garantert av norske banker eller kredittinstitusjoner.
- d. Ingen enkeltplassering i rentebærende papirer kan utgjøre mer enn NOK 10 mill. Unntatt fra denne begrensningen er plasseringer i statspapirer.

6.4 Felles plasseringsbegrensninger

- Kommunens samlede innskudd i bank/kredittinstitusjon (inkl. direkte eie av verdipapirer utstedt eller garantert av institusjonen) skal ikke overstige 2 % av institusjonens forvaltningskapital. Denne begrensningen gjelder ikke innskudd i bank med hovedbankavtale.
- Kommunens eierandel i et pengemarkedsfond skal ikke overstige 5 % av fondets forvaltningskapital.

6.5 Rapportering

Rådmannen skal i forbindelse med tertialrapportering per 30. april og per 31. august, legge fram rapporter for kommunestyret som viser status for forvaltningen av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål. I tillegg skal rådmannen etter årets utgang legge fram en rapport for kommunestyret som viser utviklingen gjennom året og status ved utgangen av året.

Rapporten skal minimum angi følgende:

- Fordeling på de ulike plasseringsalternativer/typer aktiva i kroner (markedsverdier) og i prosent av de samlede midler.
- Egne rentebetingelser sammenlignet med markedsrenter.
- Rådmannens kommentarer knyttet til forvaltningen, og vurdering av tiltak overfor vesentlige avvik i finansreglementet.

6.6 Avkastningsmål

Avkastningen på kortsiktig likviditet skal minimum tilsvare rentebetingelsene kommunen har i sin hovedbankavtale.

7 Forvaltning av kommunens langsiktige finansielle aktiva

7.1 Formål

Forvaltning av kommunens langsiktige finansielle aktiva har som formål å sikre en langsiktig avkastning som kan bidra til å gi innbyggerne i Tysvær kommune et godt tjenestetilbud. Det styres etter en rullerende investeringshorisont på 5 år, samtidig som en søker en rimelig årlig bokført avkastning.

7.2 Overordnede investeringsrammer

7.2.1 Generelt

For å kunne oppfylle formålet for forvaltningen av langsiktige finansielle aktiva skal midlene til enhver tid forvaltes etter kriteriene:

- Sikkerhet
- Risikospredning
- Likviditet
- Avkastning

Risikovurderinger foretas som omtalt i pkt 10.1.

7.2.2 Likviditetsmål

Investeringene skal skje i børsnoterte verdipapirer med rimelig god omsetning og andre papirer med tilsvarende god likviditet.

7.3 Produktspekter

Følgende instrumenter er tilgjengelige for inkludering i Tysvær kommune sin forvaltningsportefølje;

- Bankinnskudd
- Sertifikater
- Pengemarkedsfond
- Obligasjoner
- Obligasjonsfond
- Ansvarlige lån, fondsobligasjoner og annen hybridkapital
- Aksjefond
- Aksjer og egenkapitalbevis

7.4 Risikorammer

7.4.1 Likviditetsrisiko

Likviditetsrisikoen styres blant annet gjennom andel av statspapirer i porteføljen. Statssertifikater og statsobligasjoner er de verdipapirene som er mest likvide i det norske markedet og hvor det til enhver tid kvoterer kurser i markedet med lavest differanse mellom kjøps- og salgskurs.

7.4.2 Kredittrisiko

Kredittrisikoen styres gjennom å klassifisere kredittrisikoen i risikoklasser og ved å etablere plasseringsbegrensninger for risikoklasse og debitor med utgangspunkt i det krav som er satt til kredittrisiko.

7.4.3 Risikoklasser

Kredittrisiko skal klassifiseres i følgende risikoklasser;

Risikoklasse A: Obligasjoner/sertifikater utstedt av den norske stat eller foretak med statsgaranti, samt statsobligasjonsfond.

Risikoklasse B: Norske obligasjoner med fortrinnsrett, obligasjoner/sertifikater utstedt av statsforetak, fylkeskommuner og kommuner, kraftverk med garanti fra kommune/ fylkeskommune, banker, forsikringsselskap og kredittforetak, innskudd i banker. BIS vekt skal være maksimum 20 %. Pengemarkeds- og obligasjonsfond etter samme kriterier som over. Obligasjoner, sertifikater og innskudd som inngår i Risikoklasse B skal minimum være ratet "investmentgrade" dvs. BBB- eller bedre.

Risikoklasse C: Ansvarlig lån, fondsobligasjoner og annen hybridkapital utstedt av norske banker og sparebanker.

Risikoklasse D: Norske obligasjoner / sertifikater utstedt av industriforetak eller lignende, eller fond med tilsvarende risiko. BIS vekt kan være inntil 100 %. Pengemarkeds- og obligasjonsfond etter samme kriterier som over. Obligasjoner, sertifikater og innskudd som inngår i Risikoklasse 4 (enten enkeltvis eller gjennom verdipapirfond) skal minimum være ratet "investmentgrade" dvs. BBB- eller bedre.

Risikoklasse E: Norske aksjefond, aktiv forvaltet aksje- og egenkapitalbevisporteføljer bestående av verdipapirer notert på Oslo Børs.

7.4.4 Plasseringsbegrensninger - risikoklasse

For å styre kredittrisiko skal følgende begrensninger gjelde for plasseringene;

Kredittrisiko	Total porteføljefordeling av total forvaltningskapital
Risikoklasse A	Maksimum 100 %

Kreditrisiko	Total porteføljefordeling av total forvaltningskapital
Risikoklasse B	Maksimum 100 %
Risikoklasse C	Maksimum 0 %
Risikoklasse D	Maksimum 0 %
Risikoklasse E	Eigenkapitalbevis: maksimum 30 %

*Inngangen begrenses til 30% av total forvaltningskapital aktiv forvaltet, maksimal 30. mill kroner. Begrensingen er ikke til hinder for at markedsverdien vokser ut over 30. mill. kroner, som følge av avkastning. Maksimumsgrensen på 30% av total forvaltningskapital vil uansett gjelde

7.4.5 Plasseringsbegrensninger - Debitor

Tysvær kommunes rammer for maksimal plassering pr. debitor regnes av kommunens samlede forvaltede kapital (ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål og langsiktige finansielle aktiva).

Kreditrisiko	Maksimal plassering pr. debitor i % av samlet forvaltet kapital
Risikoklasse A	100,0 %
Risikoklasse B	35,0 %
Risikoklasse C	0 %
Risikoklasse D	0 %
Risikoklasse E	Eigenkapitalbevis: 25 %

Kommunens eksponering (innskudd og direkteide obligasjoner/sertifikater) i en enkelt bank skal ikke utgjøre mer enn 2 % av bankens forvaltningskapital. En aktiv forvaltet aksje- og egenkapitalbevisportefølje skal være diversifisert.

7.5 Avkastningsmål og benchmarks

Avkastningsrisiko er definert som risiko for verdiendring på eiendeler som følge av endringer i markedsforshold – herunder endring i aksjekurser, rentenivå samt endring i volatiliteten i disse markedene.

Ved siden av den absolutte risiko (risikoen for å ikke nå oppsatt avkastningsmål) har kommunen også en relativ risiko som er risikoen for å ikke oppnå avkastningen til en sammenligningsportefølje (benchmarkportefølje).

Benchmark (referanseindeks) for langsiktige finansielle aktiva:

- Bank/likviditet/sertifikater Oslo Børs Statsobligasjonsindeks 0,25 år (Bloomberg)
- Obligasjoner Oslo Børs Statsobligasjonsindeks 3 år (Bloomberg)
- Aksjer Oslo Børs Fondsindeks (OSEFX)
- Egenkapitalbevis Oslo Børs Eigenkapitalbevisindeks (OSEEEX)

Ved benchmark sammenligninger skal den faktiske porteføljen og dens avkastning måles mot "normalporteføljen" og dennes "avkastning" i den angjeldende periode. Avkastningen på langsiktig finansiell aktiva skal minimum tilsvare rentebetingelsene kommunen har i sin hovedbankavtale.

7.6 Etiske retningslinjer

Tysvær kommune skal påse at investeringene er i overensstemmelse med de grunnleggende kravene til menneskerettigheter, arbeid, miljø og antikorrupsjon som FN 12 har fastsatt gjennom FN's Global Compact sine 10 prinsipper**.

Disse retningslinjene innebærer blant annet at selskaper som produserer særlig inhumane våpen skal utelukkes fra porteføljen. Videre skal selskaper utelukkes dersom det er åpenbar uakseptabel risiko for at kommunen gjennom sine investeringer medvirker til:

- Grove eller systematiske krenkelser av menneskerettigheter, som for eksempel drap, tortur, frihetsberøvelse, tvangsarbeid, utnyttelse og annen utbytting av barn.
- Alvorlig krenkelse av individers rettigheter i krig eller konfliktsituasjoner, alvorlig miljøskade, grov korrupsjon og andre særlige grove brudd på grunnleggende etiske normer.

Tysvær kommune vil påse at samarbeidende forvaltere er informert om både forvaltningsrammer og etiske retningslinjer i kommunens Reglement for finansforvaltning. Det er Tysvær kommunes **målsetting** at kapital ikke plasseres i selskaper med en uakseptabel etisk profil. "

Dersom kommunen blir gjort oppmerksom på at det hos en forvalter er plasseringer i selskaper med en uakseptabel etisk profil, skal dette tas opp til diskusjon med forvalteren med sikte på at nevnte plasseringer gjort av forvalteren, opphører, eller at kommunen trekker seg ut av det aktuelle produkt hos forvalteren.

**<https://globalcompact.no/un-global-compact-10-prinsipper-for-ansvarlig-naeringsliv/>

7.7 Rapportering

Rådmannen skal i forbindelse med tertialrapportering per 30. april og per 31. august, legge fram rapporter for kommunestyret som viser status for forvaltningen av langsiktige finansielle aktiva. I tillegg skal rådmannen etter årets utgang legge fram en rapport for kommunestyret som viser utviklingen gjennom og status ved utgangen av året.

Rapporten skal minimum angi følgende:

- Fordeling på de ulike aktivaklasser i kroner (markedsverdier) og i prosent av de samlede langsiktige finansielle aktiva.
- Avkastning hittil i år sammenlignet med referanseindeks per aktivaklasse og samlet.
- Rådmannens kommentarer knyttet til forvaltningen, og vurdering av tiltak overfor vesentlige avvik i finansreglementet.

I tillegg skal plasseringen av kommunens langsiktige finansielle aktiva ved hver rapportering stresstestes med følgende parametere:

- +2 % - poeng parallelt skift i den norske rentekurven.

Samlet verdifall på langsiktige finansielle aktiva skal oppgis og rådmannen skal kommentere kommunens evne til å bære det potensielle tapet. Dersom rådmannens vurdering er at det potensielle tapet er for stort i forhold til kommunens risikobærende evne, skal rådmannen legge fram forslag til endring i reglementet og sammensetningen av den risikobærende porteføljen.

7.8 Bufferbond

Det skal være tilstrekkelige bufferfond/fondsmidler avsatt i balanseregnskapet, slik at markedssvingningene ikke påvirker kommunens tjenesteproduksjon. Regnskapsforskriftens strykingsbestemmelser kan forhindre slik avsetning i en eventuell underskuddssituasjon.

Urealiserte kursgevinster avsettes til et bufferfond med mindre regnskapsforskriftenes strykingsbestemmelser forhindrer slik avsetning. Realiserte kursgevinster avsettes til et bufferfond, dersom fondet er mindre enn det stresstesten viser jfr. punkt 7.7 der stresstest er omtalt. Regnskapsforskriftens strykingsbestemmelser kan forhindre slik avsetning i en eventuell underskuddssituasjon.

8 Forvaltning av kommunens gjeld og øvrige finansieringsavtaler

8.1 Vedtak om opptak av lån

Kommunestyret fatter vedtak om opptak av nye lån i budsjettåret. Slikt vedtak skal som minimum angi:

- Lånebeløp
- Nedbetalingstid
- Formål

Med utgangspunkt i kommunestyrets vedtak skal det gjennomføres låneopptak, herunder godkjenning av lånevilkår, og for øvrig forvaltning av kommunens innlån etter de retningslinjer som framgår av dette reglementet, og i tråd med bestemmelsene i KommuneLO § 14- 14 om låneopptak.

Det kan også tas opp lån til refinansiering av eksisterende gjeld.

8.2 Valg av låneinstrumenter

Det kan kun tas opp lån i norske kroner.

Lån kan tas opp som direkte lån i offentlige og private finansinstitusjoner, samt i livselskaper. Det er også adgang til å legge ut lån i sertifikat- og obligasjonsmarkedet.

Lån kan tas opp som åpne serier (rammelån) og uten avdrag (bulletlån). Obligasjonslån utstedt av kommunen kan børsnoteres.

Finansiering kan også skje gjennom finansiell leasing.

Grønne lån skal vurderes dersom kommunen har investeringsprosjekt som tilfredsstillende kriteriene for opptak av grønt lån.

8.3 Tidspunkt for låneopptak

Låneopptakene skal vurderes opp mot likviditetsbehov, vedtatt investeringsbudsjett, forventninger om fremtidig renteutvikling og generelle markedsforhold.

8.4 Konkurrerende tilbud

Låneopptak skal søkes gjennomført til markedets gunstigste betingelser. Det skal normalt innhentes minst 2 konkurrerende tilbud fra aktuelle långivere. Prinsippet kan fravikes ved låneopptak i statsbank (f.eks

etableringslån i Husbanken). Det kan gjøres unntak fra denne regelen for situasjoner hvor kommunen velger å legge ut sertifikat- eller obligasjonslån gjennom å gi en tilrettelegger et eksklusivt mandat.

8.5 Valg av rentebindingsperiode - Bruk av sikringsinstrumenter

Styring av låneporteføljen skal skje ved å optimalisere låneopptak og rentebindingsperiode i forhold til oppfatninger om fremtidig renteutvikling og innenfor et akseptabelt risikonivå gitt et overordnet ønske om forutsigbarhet og stabilitet i lånekostnader.

Refinansieringsrisikoen skal reduseres ved å spre tidspunkt for renteregulering/forfall.

For å oppnå ønsket rentebinding, gis det anledning til å ta i bruk framtidige renteaftaler (FRA) og rentebytteaftaler (SWAP). Rentesikringsinstrumentene kan benyttes i den hensikt å endre renteeksponeringen for kommunens lånegjeld. Forutsetninger for å gå inn i slike kontrakter skal være at en totalvurdering av renteforventninger og risikoprofil på et gitt tidspunkt, tilsier at slik endring er ønskelig. Ved inngåelse av rentebytteaftaler skal det avholdes budrunde for å oppnå markedsmessige korrekte rentevilkår.

Det er ikke tillatt å løsrive derivathandelen fra den øvrige finansforvaltningen, og rapportering og beregninger av nøkkeltall skal inkludere FRA- og SWAP-kontrakter. Hensikten bak hver derivat-kontrakt skal dokumenteres, og kontraktene skal knyttes til underliggende lån eller låneportefølje.

8.6 Størrelse på enkeltlån - Spredning av låneopptak

Forvaltningen legges opp i henhold til følgende;

- a. Låneporteføljen skal bestå av færrest mulig lån, dog slik at refinansieringsrisikoen ved ordinære låneforfall begrenses. Andelen lån som forfaller innan en periode på 12 mnd skal ikke overstige mer enn 70 % av total gjeldsportefølje
- b. Et enkeltlån kan ikke utgjøre mer enn 30 % av kommunens samlede gjeldsportefølje
- c. Under ellers like forhold vil det være formålstjenlig at kommunen fordeler låneopptakene på flere lånegivere.
- d. Gjennomsnittlig vektet løpetid på lånene (tid til forfall) bør være over 1 år for å redusere refinansieringsrisikoen, og for å regulere hvor stor andel av lånegjelden som kommer til forfall, jfr. punkt 8.5 annet avsnitt.

8.7 Rapportering

Rådmannen skal i forbindelse med tertialrapportering per 30. april og per 31. august rapportere på status for gjeldsforvaltningen. I tillegg skal rådmannen etter årets utgang rapportere til kommunestyret om utviklingen gjennom og status ved utgangen av året.

For gjeldsforvaltningen skal det rapporteres om følgende:

- Opptak av nye lån så langt i året (endringer i låneporteføljen).
- Sammensetning og verdi av låneporteføljen fordelt på de ulike typer passiva.

- Løpetid for passiva og gjennomsnittlig rentebinding.
- Verdi av lån som forfaller og skal refinansieres innen 12 mnd.
- Egne rentebetingelser sammenlignet med markedsbetingelser.
- Rådmannens kommentarer knyttet til låneforvaltningen samt forestående finansierings-/ refinansieringsbehov.

9 Kommunale garantier og forskottering av tippemidler

9.1 Kommunale garantier

Tysvær kommune kan gi kommunale lånegarantier for å finansiere investeringer som skjer i regi av ikke-kommersielle selskap/ foretak/ lag/ foreninger. Det kan ikke stilles garanti for andres næringsvirksomhet.

Alle søknader om kommunal garanti skal vurderes opp mot bestemmelsene i kommunelovens § 14-19.

Kommunestyret skal i egen sak vedta retningslinjer for garantisøknader.

9.2 Forskuttering tippemidler

Kommunen kan forskuttere tippemidler i påvente av utbetaling, relatert til at et lag eller organisasjon har fått tilsagn på at prosjektet er godkjent for tildeling av tippemidler. Kommunestyret skal i egen sak vedta retningslinjer for forskuttering av tippemidler.

10 Vurdering og kvalitetssikring av finansiell risiko

10.1 Risikovurderinger

Det skal til hver rapportering til kommunestyret gjøres følgende atskilte risikovurderinger:

- a. Renterisikoen for plasseringer av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål og gjeldsporteføljen sett i sammenheng,
  - En "netto" gjeldsbetraktning som viser kommunens renterisiko angitt i NOK ved en 1 % andel generell endring i den norske rentekurven.
- b. Den absolutte risikoen i forvaltningen av langsiktige finansielle aktiva
  - Beregne rullerende standardavvik over 36 måneder til porteføljens strategi (benchmark).
- c. Den relative risikoen i forvaltningen av langsiktige finansielle aktiva
  - Beregne rullerende relativ volatilitet (standardavviket til differansen mellom faktisk avkastning og strategi avkastning) over 36 måneder.

10.2 Kvalitetssikring

Finansforskriften pålegger kommunestyret å la uavhengig kompetanse vurdere om finansreglementet legger rammer for en finansforvaltning som er i tråd med kommunelovens regler og reglene i finansforskriften. I tillegg skal uavhengig kompetanse vurdere rutinene for vurdering og håndtering av finansiell risiko, og rutiner for å avdekke avvik fra finansreglementet.

Rådmannen pålegges ansvar for at slike vurderinger innhentes, eksternt eller gjennom kommunerevisjonen. Kvalitetssikring av finansreglementet skal finne sted ved hver endring av reglementet, og før kommunestyret vedtar nytt, endret finansreglement. I denne sammenheng skal det også rapporteres på utført kvalitetssikring av rutinene.